

Rabobank

Regioscan Arnhem en Omstreken

Verdienvermogen | Levensloop | Leefomgeving

Verdienvermogen

Kenmerkende sectoren

zakelijke diensten

bestuur

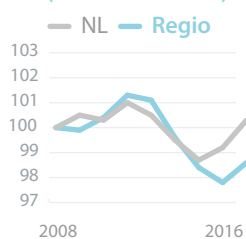
zorg

LEGENDA

Waarde ten opzichte van Nederland als geheel

Banengroei (index 2008=100)

Concentratie voedselproductie

Aandeel in de economie van:

Snelgroeiende ondernemers

Zzp'ers

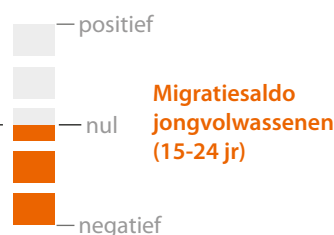
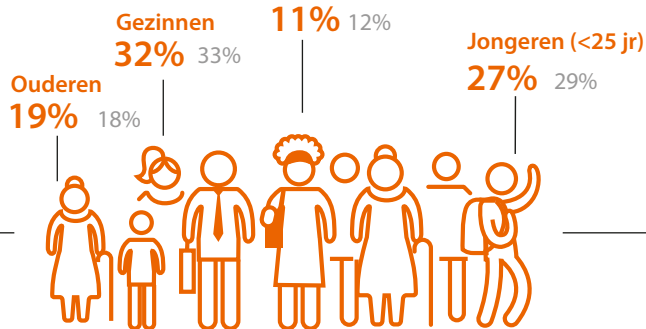
Innovatieve sectoren

Levensloop

Aandeel in de bevolking van:

NL = klein in grijs

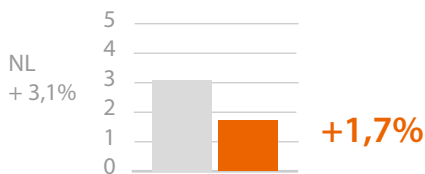

Gestandaardiseerd besteedbaar huishoudinkomen

€23.400

NL €25.400

Prognose bevolkingsgroei 2017-2025

Inkomensongelijkheid

Leefomgeving

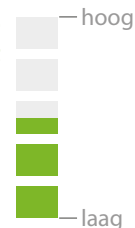
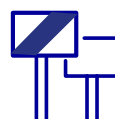
Energieverbruik door huishoudens

Vervuiling door huishoudens

Krapte op de woningmarkt

Intensiteit stedelijk grondgebruik

Regioscan Arnhem en Omstreken

Arnhem en Omstreken¹ ligt in het oosten van het land, waar de werkgelegenheids- en bevolkingsdichtheid weliswaar hoog, maar het tempo van demografische ontwikkeling laag is. Bovendien neemt de werkgelegenheid er af. Arnhem is het voornaamste werk- en voorzieningencentrum. Op Duiven na zijn de andere gemeenten meer woongebieden. Alleen Arnhem maakt intensief gebruik van de beschikbare ruimte en heeft een lage CO2-uitstoot per consument. Dat duidt op een lage milieubelasting door de inwoners. In de regio Arnhem/Nijmegen is de arbeidsproductiviteit laag en de brede welvaart iets hoger dan gemiddeld.

Verdienvermogen: sterke gelijkenissen met het Nederlandse gemiddelde

Het bedrijfsleven in Arnhem en Omstreken is enigszins gespecialiseerd in zakelijke diensten, bestuur en zorg, maar de economische structuur wijkt niet veel af van die van Nederland als geheel. De verschillen binnen het gebied zijn echter groot. Ten zuidwesten van de stad liggen de grotere bedrijventerreinen waar vooral industrie, groothandel en transport zijn gevestigd. De noordkant van de regio ligt op de rand van de Veluwe en is bos- en heuvelrijk. Gezien de vergelijkbare sectorstructuur is het niet vreemd dat ook de werkgelegenheid zich vergelijkbaar ontwikkelt, al was de groei in de afgelopen jaren per saldo wel lager. Ook op andere indicatoren ligt Arnhem en Omstreken dicht bij het landelijke gemiddelde. Het aandeel zzp'ers, snel groeiende bedrijven, innovatieve sectoren (R&D, machine-industrie, ICT en creatieve diensten) en hoogopgeleiden bijvoorbeeld. Arnhem zelf huisvest echter een relatief hoog opgeleide bevolking en een grote creatieve sector.

Levensloop: dynamisch Arnhem in een vergrijsde omgeving

De relatie tussen Arnhem en zijn ommeland zien we ook terug in de bevolkingsdynamiek. Door het onderwijsaanbod en de hogere

economische dynamiek verhuizen al decennia lang veel jongvolwassenen naar Arnhem. De bevolking in Arnhem groeit dan ook harder dan gemiddeld. De komende jaren zal deze trend zich waarschijnlijk voortzetten. Daarnaast is de bevolking van Arnhem jong en zijn er veel eenpersoonshuishoudens. Dit verklaart deels waarom de huishoudens in Arnhem weinig vermogen hebben. De gezondheid in Arnhem en omgeving is relatief slecht. Veel bewoners hebben een aandoening of een beperking en er zijn, op Arnhem en Rozendaal na, veel mensen met overgewicht.

Leefomgeving: stedelijke problematiek in Arnhem, grote sociale cohesie daarbuiten

De sociale cohesie in de omgeving van Arnhem is groot, maar in de stad zelf niet. In Arnhem zijn er weinig mantelzorgers, weinig vrijwilligers, is er een lage opkomst bij verkiezingen en zijn er veel misdrijven. Op het gebied van de woningvoorraad zijn er grote verschillen tussen Arnhem en de kleinere omliggende gemeenten. Arnhem heeft meer kleine woningen, weinig koopwoningen en veel sociale huurwoningen. Met name door het formaat en de dichte bebouwing is het energiegebruik (gas en elektriciteit) laag in Arnhem. In Arnhem, Duiven, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar zijn de woningen goed te betalen in verhouding tot het besteedbaar inkomen. De afname van groene stroom is echter erg laag in deze regio. Wel consumeren de bewoners van Arnhem, Renkum en Rozendaal bewust en eten zij veel vleesvervangers.

---

¹ Het werkgebied van Rabobank Arnhem en omstreken ligt in de gemeenten Arnhem, Brummen, Duiven, Montferland, Renkum, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.

De ene plek is de andere niet

De Rabobank staat voor het vergroten van het welzijn en de welvaart in Nederland. Dit doen we door de economische verdienkracht van ondernemingen te stimuleren, door de zelfredzaamheid van de inwoners van ons land te versterken door hen gedurende hun levensloop bij te staan met advies en middelen op financieel gebied en door ons in te zetten voor een vitale leefomgeving. Omdat de bestaansmogelijkheden, de omvang, de ontwikkeling en de samenstelling van de bevolking en het woon- en leefklimaat van plaats tot plaats verschillen, heeft de inzet van de Rabobank in elk gebied zijn eigen accenten.

Ons land kent grote regionale verschillen

Het dichtbevolkte westen en midden van Nederland vormen de kern van het land. Dit gebied kent een forse concentratie van de sterk groeiende commerciële dienstverlening, is het meest welvarend en heeft een groter dan gemiddeld aandeel van jongeren in de bevolking. In de andere delen van het land spelen productie en logistiek doorgaans een relatief grote rol en is de bevolking sterker vergrijsd.

Deze regionale verschillen zijn het gevolg van economische en technologische ontwikkelingen in het (verre) verleden en zijn zeer bestendig. De concentratie van bevolking en activiteiten in het westen en midden stoelt bijvoorbeeld op eeuwenlange specialisatie in handel en diensten. Door de industrialisatie in de afgelopen eeuw groeide een aantal regio's buiten de kern en nam hun aandeel in Nederland toe. Maar als gevolg van de automatisering van de productie, de internationalisering van de economie en de groei van de dienstverlening is sinds de jaren tachtig sprake van een hernieuwde concentratie in de Randstad en in delen van Noord-Brabant. Dit gebied vormt de beste omgeving voor de sterk groeiende werkgelegenheid in de commerciële dienstverlening. Hierdoor groeit de bevolking in dit deel van het land sterk en neemt de druk op de leefomgeving toe.

Dankzij hun gunstige woon- en leefklimaat groeien de werkgelegenheid en de bevolkingsomvang ook flink in Flevoland en de regio Zwolle. In veel verstedelijkte regio's buiten de kern is de groei van de dienstverlening echter onvoldoende om de economische

bloei die zij tijdens het industriële tijdperk kenden voort te zetten. Hierdoor stagneren de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de bevolking in deze regio's. Tot slot heeft een aantal gebieden aan de rand van het land een perifeer karakter. In deze regio's zijn de bevolkings- en de werkgelegenheidsdichtheid relatief laag en blijven de bevolkings- en de werkgelegenheidsgroei achter bij het gemiddelde van Nederland.

Nederland in vieren

Op basis van de kenmerken 'dichtheid' en 'groei' van bevolking en banen kunnen we de veertig Nederlandse regio's indelen in vier categorieën:

■ kernregio	hoge concentratie en hoge groei
■ transitieregio	hoge concentratie en lage groei
■ groeiregio	lage concentratie en hoge groei
■ 'groene' regio	lage concentratie en lage groei

